

Guia docent de l'assignatura "Psicologia Evolutiva I"

2011/2012

Codi: 102575

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	954 Graduat en Psicologia	FB	1	1

Contacte

Nom : Conrado Izquierdo Rodríguez

Email : Conrad.Izquierdo@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit establert específicament per a aquesta assignatura, però és molt recomanable estar cursant simultàniament la resta d'assignatures que componen el primer semestre del primer curs. Aquestes assignatures són: *Fonaments de Psicobiologia I*, *Història de la Psicologia*, *Personalitat i Diferències Individuals*, *Processos psicològics: Atenció i Percepció*.

Objectius i contextualització

El programa de Psicologia Evolutiva I aporta una introducció clara i simplificada de diferents interpretacions dels canvis i transformacions psicològics que ocorren en les persones durant la seva vida. Des d'un punt de vista sistèmic interessa revisar les grans teories genètiques del desenvolupament així com les aportacions per dominis que estan generant recerca empírica i transferència de coneixement sobre el desenvolupament humà. Tot i que l'emmarcament conceptual i metodològic contempla les diferents etapes de la vida humana, es pren l'estudi dels canvis evolutius des de la concepció fins a l'adolescència com el període de temps privilegiat per descriure i explicar el desenvolupament i valorar la importància de l'educació i de la intervenció optimitzadora en les diferents etapes de la vida.

D'acord amb aquest enfocament, els objectius formatius de l'assignatura són:

- Llegir, escriure i parlar de forma acurada sobre el desenvolupament humà.
- Situar les veus teòriques en el seu context: coordenada històrica, model epistemològic, productivitat empírica i aplicacions.
- Definir conceptes i descriure seqüències de canvi evolutiu en les primeres etapes de la vida.
- Saber assenyalar i comentar la problemàtica científica, que compromet l'estudi del desenvolupament psicològic, i els esforços dels investigadors evolutius per superar les dificultats conceptuals, metodològiques i d'orde socio-econòmic i polític.

Competències i resultats d'aprenentatge

2047:E01 - Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció

del coneixement i en la pràctica professional.

2047:E01.07 - Descriure les principals característiques dels enfocaments teòrics en l'estudi de la psicologia evolutiva.

2047:E07 - Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.

2047:E07.01 - Contrastar les nocions d'evolució, desenvolupament i gènesi.

2047:E07.02 - Identificar les etapes del desenvolupament perceptiu i de l'adquisició del llenguatge.

2047:E14 - Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes i dels instruments de mesura adequats en cada situació o context d'avaluació.

2047:E14.02 - Valorar la pertinència dels mètodes d'avaluació del desenvolupament en cada una de les etapes del cicle vital.

2047:E28 - Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.

2047:E28.20 - Elaborar preguntes i respostes sobre conceptes i processos evolutius explicats a classe

2047:E28.21 - Contrastar conceptes i processos bio-psicosocials implicats en els canvis que tenen relació amb el creixement, el desenvolupament i l'envelliment mitjançant la recerca d'exemples a la vida quotidiana

2047:E28.22 - Identificar conceptes i processos evolutius a partir d'observacions sistemàtiques sobre el desenvolupament de les persones en els períodes de la vida

2047:T06 - Treballar en equip.

2047:T06.00 - Treballar en equip.

Continguts

Descriptors: Teories i models del desenvolupament humà. Bases del desenvolupament humà. Desenvolupament motor. Desenvolupament cognitiu. Desenvolupament de la comunicació i del llenguatge.

Programa

Bloc A. ESTUDI DEL DESENVOLUPAMENT HUMÀ I LA SEVA PROBLEMÀTICA

- Història i perspectives del desenvolupament
- L'enfocament sistèmic
- El paper de l'herència i el medi en el desenvolupament
- Etapes de la vida

Bloc B. TEORIES I RECERCA DEL DESENVOLUPAMENT: La contribució al benestar de les persones

- Teories genètiques
- Teories del cicle vital
- Altres teories que expliquen mecanismes específics del desenvolupament

Bloc C. COMPENDI TEMÀTIC DE CANVIS I TRANSFORMACIONS

- Desenvolupament prenatal i el naixement
- Desenvolupament de la primera infància (fins als 2 anys)
- Desenvolupament cognitiu i lingüístic (3 - 14 anys)

Metodologia

Les situacions d'aprenentatge a l'aula s'organitzen com:

- Conferències dirigides a sensibilitzar i desvetllar l'interès per les temàtiques que han marcat un camí a l'hora de comprendre el desenvolupament ontogenètic a les primeres etapes de la vida.
- Sessions expositives dirigides a presentar els continguts bàsics del programa i comentar la lectura de textos objecte d'avaluació.
- Sessions dirigides a preparar, compartir i discutir les activitats d'avaluació escrita i la realització del projecte d'observació en petit grup.

Pel que fa a les activitats formatives, s'utilitzaran les següents tècniques

- Tutorials per donar suport a l'estudi individual o en petit grup de les lectures escollides
- Exercicis orals i escrits
- Visualització de la participació en debats i col·loquis
- Ús de tècniques d'observació i entrevista
- Fòrum virtual
- Manteniment de la carpeta d'activitats i la fitxa de seguiment
- La preparació i la realització d'un projecte empíric en petit grup (n = 5)

Nota:

1. La "carpeta d'activitats" recull: 1) els exercicis d'entrenament dirigits a preparar les avaluacions, i 2) la fitxa de seguiment del treball en petit grup sobre el projecte d'observació. El format de la carpeta pot ser electrònic o en paper. L'ordre de les activitats ha de ser el cronològic. La carpeta és el document que acredita la participació presencial a les sessions de grup partit.

2. Títol genèric del projecte empíric: Estudi observacional del desenvolupament infantil (0-6 anys) i el seu context.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Conferències	11	0,44	2047:E01.07
Exercicis i projecte empíric	20	0,8	2047:E14.02 , 2047:T06.00
Sessions expositives	21	0,84	2047:E01.07 , 2047:E07.02 , 2047:E07.01
Tipus: Supervisades			
Discussió de texts	7,5	0,3	
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs individuals	3	0,12	2047:E01.07
Elaboración de trabajos en grupo	7,5	0,3	2047:T06.00
Estudi	30	1,2	2047:E01.07 , 2047:E07.02 , 2047:E07.01

Lectura de texts	37,5	1,5	2047:E01.07 , 2047:E07.01 , 2047:E07.02 , 2047:E28.21 , 2047:E28.22 , 2047:E28.20
Recerca bibliogràfica i d'altres fons d'informació	7,5	0,3	2047:E01.07 , 2047:E07.01 , 2047:E07.02

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Inclou la realització de 3 proves escrites individuals i la redacció de la memòria del projecte d'observació realitzada en petit grup. A més es tindrà en compte l'assistència participativa a les sessions de grup partit a partir de la carpeta d'activitats presencials i la fitxa de seguiment del projecte d'observació en petit grup.

La nota final de l'assignatura s'obtindrà a partir de la suma de les puntuacions ponderades de les activitats d'avaluació realitzades. A continuació s'especifica el pes relatiu de cadascuna de les evidències d'aprenentatge obtingudes a partir de l'avaluació continuada:

1. Assistència participativa: 10%
2. Prova escrita individual del Bloc A: 20%
3. Prova escrita individual del Bloc B: 20%
4. Prova escrita individual del Bloc C: 20%
5. Projecte d'observació realitzat en petit grup: 30% (Informe escrit + presentació oral si escau)

La regulació del procés d'avaluació continuada tindrà en compte els següents criteris:

- Es considera NO PRESENTAT l'estudiant que no hagi optat al 50% de la ponderació assignada a les avaluacions
- Es considera SUSPENS l'estudiant que obté una nota final pondera < 5
- La setmana de reavaluació es podrà realitzar una prova escrita individual. Aquesta prova només es podrà fer quan la nota final ponderada sigui = 4.
- La nota de la prova de reavaluació és APTE / NO APTE. La qualificació d'apte equival a 5 punts. A l'expedient acadèmic de l'estudiant constarà com a nota final: 5 APROVAT.
- La prova escrita individual de reavaluació valorarà els continguts no superats o no examinats dels BLOC A , BLOC B i BLOC C del programa.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència participativa	10%	1	0,04	2047:E28.20 , 2047:E28.21 , 2047:T06.00 , 2047:E28.22
Informe projecte d'observació (treball en petit grup)	30%	1	0,04	2047:E01.07 , 2047:E28.21 , 2047:E28.22 , 2047:T06.00
Prova escrita individual del Bloc A	20%	1	0,04	2047:E01.07 , 2047:E07.01 , 2047:E14.02
Prova escrita individual del Bloc B	20%	1	0,04	2047:E01.07 , 2047:E07.01 , 2047:E14.02 , 2047:E28.21 , 2047:E28.20
Prova escrita individual del Bloc C	20%	1	0,04	2047:E01.07 , 2047:E28.21 , 2047:E28.20 , 2047:E07.02 , 2047:E14.02

Bibliografia

Manual de l'assignatura

Perinat, A. i altres (2007). *Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico*. Barcelona: UOC

Altres manuals de consulta (Biblioteca Humanitats)

Berger, K. S. i Thompson, R. A. (1997). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

Córdoba . A. I., Descals, A. i Gil, M. D. (Coords.) (2006). *Psicología del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Pirámide

Delval, J. (1994). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI.

Hoffman, L., Paris, S. i Hall, E. (1995). *Psicología del desarrollo hoy. Vol. 1*. Madrid: McGraw-Hill.

Silvestre, N. i Solé, R. M. (1993). *Psicología evolutiva. Infancia, preadolescencia*. Barcelona: Ceac.

Vasta, R., Haith, M. M., i Miller, S. A. (2001). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.

Articles recomanats

Alkire, S. (2002). Dimensions of Human development. *World Development*, 30 (2), 181-205.

Bronfenbrenner, U. (1985). Contextos de crianza del niño. Problemas y perspectivas. *Infancia y Aprendizaje*, 29, 45-55. (Original en anglès, 1979).

Bruner, J. (1972). Nature and uses of immaturity. *American Psychologist*, 27 (8), 1-22. (Versió en espanyol de Ileana Enesco, 1989).

Bruner, J. (1981). Vygotski: una perspectiva històrico-cultural. *Infancia y Aprendizaje*, 14, 3-17. (Original en anglès,

Lalueza, J. L. i Crespo, I. (1996). Algunas dificultades generadas por el sesgo cultural en el estudio del desarrollo humano. *Cultura y Educación*, 3, 51-69.

Oliva, A. (1995). Estado actual de la teoría del apego. *Apuntes de Psicología*, 45, 21-40.

Orozco, M. (2008). Contribuciones de la Psicología a los problemas de la niñez en Colombia. *Interamericana Journal of Psychology*, 42 (3), 487-498.

Tirapu-Ustároz, J., Pérez-Sayes, G., Erekatxo-Bilbao, M. i Peligrín-Valero, C. (2007). ¿Qué es la teoría de la mente? *Revista de Neurología*, 44 (8), 479-489.

Altres llibres y materials de referència

Bradley, B. S. (1992). *Concepciones de la infancia*. Madrid: Alianza. (Original en anglès, 1989).

García Madruga, J. A., Gutiérrez, F. y Carriedo, N. (2002). *Psicología Evolutiva II. Desarrollo cognitivo y lingüístico* (Vols. I y II). Madrid: UNED.

Izquierdo, C. (2009). Escrits sobre desenvolupament, metodologia observacional i interacció comunicativa. Document policopiat.

Izquierdo, C. (2010). Comunicación no verbal: el movimiento del cuerpo. A C. Izquierdo i A. Perinat (Coords.),

Investigar en psicología de la comunicación. Nuevas perspectivas conceptuales y metodológicas. Barcelona: Amencia.

Perinat, A. i al. (1986). *La comuniación preverbal.* Barcelona: Avesta.

Perinat, A. (2002). *La primera infancia.* Barcelona: UOC

Postman, N. (1990). *La desaparició de la infantesa.* Vic: Eumo. (Original en anglès, 1982).

Schaffer, H. R. (2000). *Desarrollo social.* Mèxic: Siglo XXI. (Original en anglès, 1996).